

Токмань Є

здобувач вищої освіти ННП ПФПП Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Санакоев Д.Б.

кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ КОРИСЛИВО-НАСИЛЬНИЦЬКИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ ТА ЗЛОЧИННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Аналіз результатів проведених нами досліджень, наукової інформації дозволяє виділити сім типових ситуацій початкового етапу розслідування.

Перша — економічний злочин було виявлено оперативним шляхом, та матеріали оперативно-розшукової перевірки підтвердили факт розслідуваного події та її вчинення організованою групою.

Друга — економічний злочин було виявлено у зв'язку із затриманням на місці злочину одного з членів організованої групи.

Третій — економічний злочин було виявлено під час проведення перевірки фіскальною службою, фінансовими органами та іншими державними контролюючими органами.

Четверта — економічний злочин було виявлено органом дізнання, слідчим, прокурором безпосередньо під час проведення оперативних, пошукових, слідчих дій, розслідування інших злочинів (насильницьких, корисливо-насильницьких), скоєних організованою групою.

П'ята — економічний злочин було виявлено посадовими особами підприємств, установ, організацій, громадянами.

Шоста — економічний злочин було виявлено внаслідок проведення криміналістичної операції під час затримання організатора ОЗУ, її членів.

Сьома — економічний злочин було виявлено оперативним шляхом, проте члени організованої групи зникли [2].

На нашу думку, вищевикладені типові слідчі ситуації дозволяють зробити алгоритмізацію процесу розслідування з його початковому етапі. Алгоритм розслідування злочинів — це науково обґрунтоване точний виклад послідовності слідчих, оперативно-розшукових та інших організаційно-технічних дій слідчого, їх комплексів, комбінацій стосовно складових слідчих ситуацій, виконання яких забезпечує вирішення поставлених завдань щодо розкриття та розслідування злочину [4].

У ситуації, коли керівник (лідер) організованої групи, його ділові партнери обізнані про результати ревізії, перевірки, що проводиться

державними контрольними органами, дії слідчого не є для них несподіваними. Тому в цій ситуації алгоритм початкового етапу розслідування, на нашу думку, може складатися з низки дій: проведення виїмки бухгалтерських документів, комп'ютерної інформації та їх огляд; вивчення документів бухгалтерського обліку та комп'ютерної інформації за участю спеціаліста; огляд мобільного телефону, планшета, персонального комп'ютера та вилучення їх у підозрюваних, призначення повторних, додаткових ревізій, перевірок; вилучення зразків сировини, технологічних карток, виробничої документації; допит осіб, які здійснювали перевірку; допит підозрюваних, керівника організованої групи, її членів; проведення обшуків на робочих місцях та за місцем проживання підозрюваних (їх родичів, ділових партнерів, співмешканок та ін.); призначення експертиз, зокрема, криміналістичних, фінансово-економічних, технологічних, комп'ютерно-технічних, ін; проведення оперативно-розшукових заходів, криміналістичних операцій із затримання членів організованої групи, їх покровителів — корумпованих чиновників [1].

Очевидно, що в даний час служби безпеки розвиваються як підрозділи «напівкримінального» характеру, а це саме за собі є негативною тенденцією, що має оперативно-розшукове значення. З одного боку, це дає можливість криміналітету легалізуватись. З іншого, вказує на небезпеку зрощення правоохоронних органів з організованою злочинністю, що, зокрема, може відбуватися через колишніх працівників поліції, які працюють у службах безпеки [1].

Все це вимагає ефективного контролю за настільки необхідними підприємцям охоронними службами. У цьому плані вдалим може виявитися зміцнення співпраці правоохоронних органів з недержавними організаціями та їх структурами та детективними службами [3]. З одного боку – це курування працівниками правоохоронних органів цих служб з метою виявлення інформації про факти вчинення корисливо-насильницьких злочинів у аналізованій сфері, з іншого – правоохоронні органи можуть сприяти службам із відсічі корисливо-насильницьким злочинцям.

Список використаних джерел:

1. Кримінальна тактика: розслідування злочинів; пер. А. Вейнгарт; під ред., В. И. Лебедева. –збірник “Вісник поліції”, 2012. – 293 с.
2. Коні А. Ф. Збірник. – Т. 1: З записок судового діяча. Т. 1 / А. Ф. Коні. – М.: Тип. Т-ва І. Д. Ситіна, 2000. – 659 с.
3. Сучасний тлумачний словник української мови: 100 000 слів / за заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. – Х.: ВД “ШКОЛА”, 2009. – 1008 с.
4. Вінберг А. И. Про наукові засади криміналістичної тактики// Право. – 2015. – № 3. – С. 78–82.